

FUNKCIONÁLNÍ ANALÝZA 1

PŘÍKLADY KE CVIČENÍ A K SAMOSTATNÉMU PŘEMÝŠLENÍ – ZS 2018/2019

VEKTOROVÁ INTEGRACE

I. MĚŘITELNOST VEKTOROVÝCH FUNKCÍ

Příklad 1. Necht' $\Omega = [0, 1]$, μ je Lebesgueova míra na $[0, 1]$ a Σ je σ -algebra všech lebesgueovsky měřitelných podmnožin $[0, 1]$. Uvažme funkci $f : [0, 1] \rightarrow \ell^2([0, 1])$ definovanou předpisem $f(t) = e_t$, $t \in [0, 1]$, kde e_t označuje příslušný kanonický jednotkový vektor.

- (1) Ukažte, že f je slabě μ -měřitelná.
- (2) Ukažte, že f není esenciálně separabilně hodnotová, tedy není silně μ -měřitelná.
- (3) Ukažte, že f není ani borelovsky μ -měřitelná.
- (4) Ukažte, že f má zcela stejné vlastnosti, uvažujeme-li místo $\ell^2([0, 1])$ prostor $c_0([0, 1])$ nebo $\ell^p([0, 1])$ pro $p \in (1, \infty)$.
- (5) Uvažujeme místo $\ell^2([0, 1])$ prostor $\ell^1([0, 1])$. Ukažte, že pak f není slabě měřitelná.

Návod: (1) Použijte reprezentaci duálu k $\ell^2([0, 1])$. (2) Každá množina míry nula má nepočetný doplněk. (3) Existují neměřitelné podmnožiny intervalu $[0, 1]$. (4) Použijte reprezentaci příslušných duálů. (5) Duál k $\ell^1([0, 1])$ je $\ell^\infty([0, 1])$ a existují neměřitelné podmnožiny intervalu $[0, 1]$.

Příklad 2. Necht' (Ω, Σ, μ) a f jsou jako v Příkladu 1. Necht' navíc $h : [0, 1] \rightarrow [0, \infty)$ je libovolná funkce. Ukažte, že pak i funkce $f_h = h \cdot f$ je slabě μ -měřitelná, ale funkce $t \mapsto \|f_h(t)\|$ může být neměřitelná.

Příklad 3. Necht' $\Omega = [0, 1]$, Σ je σ -algebra všech podmnožin $[0, 1]$, μ je počítací míra a f je jako v Příkladu 1. Ukažte, že f je borelovsky μ -měřitelná, není esenciálně separabilně hodnotová, a tedy není silně μ -měřitelná.

Příklad 4. Necht' Γ je množina, necht' Σ je σ -algebra podmnožin $\Gamma \times \Gamma$ generovaná všemi obdélníky (tj. množinami tvaru $A \times B$, $A, B \subset \Gamma$) a necht' $\Delta = \{(\gamma, \gamma), \gamma \in \Gamma\}$ je diagonála $\Gamma \times \Gamma$. Ukažte, že $\Delta \in \Sigma$ právě když mohutnost Γ je nejvýše rovna mohutnosti kontinua.

Návod: $\Leftarrow$: Předpoklad, že mohutnost Γ je nejvýše rovna mohutnosti kontinua znamená, že můžeme předpokládat, že $\Gamma \subset \mathbb{R}$. Dále, existují spočetné rozklady $\mathcal{P}_n = \{A_{n,m}; m \in \mathbb{N}\}$ množiny $\mathbb{R}$ takové, že $\mathcal{P}_{n+1}$ zjemňuje $\mathcal{P}_n$, a pokud $A_{n,m_n} \in \mathcal{P}_n$ pro každé n , pak průnik $\bigcap_{n \in \mathbb{N}} A_{n,m_n}$ obsahuje nejvýše jeden bod. $\Rightarrow$: Ukažte, že pro každou $M \in \Sigma$ existuje rozklad $(A_j)_{j \in J}$ množiny Γ takový, že mohutnost J je nejvýše rovna mohutnosti kontinua a pro každé $j \in J$ buď $A_j \times A_j \subset M$ nebo $(A_j \times A_j) \cap M = \emptyset$. (Ukažte, že tuto vlastnost mají obdélníky a že se zachovává na doplňky a spočetná sjednocení. Klíčové nástroje pro důkaz stability vůči spočetným sjednocením jsou dvě tvrzení: (i) Spočetné sjednocení množin mohutnosti nejvýše kontinuum je opět množina mohutnosti nejvýše kontinuum. (ii) Množina posloupností prvků množiny mohutnosti nejvýše kontinuum má opět mohutnost nejvýše kontinuum.)

Příklad 5. Necht' X je Banachův prostor mohutnosti ostře větší než kontinuum, necht' $\Omega = X \times X$ a necht' Σ je σ -algebra podmnožin Ω generovaná borelovskými obdélníky

(tj. množinami $A \times B$, kde $A, B \subset X$ jsou borelovské množiny). Definujme dvě funkce $f, g : \Omega \rightarrow X$ vzorcem

$$f(x, y) = x, \quad g(x, y) = y \quad \text{pro } (x, y) \in \Omega.$$

Ukažte, že f i g jsou borelovsky Σ -měřitelné, ale $f - g$ není borelovsky Σ -měřitelná.

Návod: Využijte Příklad 4.

Příklad 6. Nechť (Ω, Σ, μ) je prostor s úplnou mírou, nechť X je Banachův prostor a nechť $f : \Omega \rightarrow X$ je zobrazení. Bod $x \in X$ patří do **esenciálního oboru hodnot** f , jestliže pro každé U , okolí x v X , vzor $f^{-1}(U)$ není množina míry nula.

- (1) Ukažte, že esenciální obor hodnot f je separabilní, pokud μ je konečná míra a f je borelovsky Σ -měřitelné.
- (2) Předpokládejme, že f je esenciálně separabilně hodnotová (tj. f má **esenciálně separabilní obor hodnot**). Ukažte, že esenciální obor hodnot f je separabilní.
- (3) Najděte příklad funkce, která nemá esenciálně separabilní obor hodnot, ale jejíž esenciální obor hodnot je prázdný (a tedy separabilní).

Návod: (1) Je-li esenciální obor hodnot neseperabilní, obsahuje nespočetnou ε -diskrétní množinu D pro nějaké $\varepsilon > 0$. Pak $f^{-1}(U(d, \varepsilon/2))$, $d \in D$, je nespočetný systém měřitelných množin kladné míry. (3) Uvažte například funkci z Příkladu 1.

Příklad 7. Ukažte, že následující dvě tvrzení jsou ekvivalentní:

- (i) Existuje prostor s konečnou úplnou mírou (Ω, Σ, μ) a Banachův prostor X a borelovsky Σ -měřitelná funkce $f : \Omega \rightarrow X$, která není esenciálně separabilně hodnotová.
- (ii) Existuje množina Γ a konečná nenulová σ -aditivní míra definovaná na σ -algebře všech podmnožin Γ , která je nulová na jednoprvkových množinách (tj. existuje **reálně měřitelný kardinál**).

Návod: (ii) $\Rightarrow$ (i) Uvědomte si, že Γ musí být nespočetná a uvažte $f : \Gamma \rightarrow \ell^2(\Gamma)$ definovanou vzorcem $f(\gamma) = e_\gamma$. (i) $\Rightarrow$ (ii) Nechť R je esenciální obor hodnot f . Díky Příkladu 6(1) víme, že R je separabilní, tedy $\Omega \setminus f^{-1}(R)$ má kladnou míru. Tedy bez újmy na obecnosti $R = \emptyset$. Tj., každý bod $x \in X$ má okolí, jehož vzor je míry nula. S použitím faktu, že každý metrický prostor má σ -disjunktní bázi otevřených množin, můžeme najít disjunktní systémy $\mathcal{U}_n$ otevřených množin, jejichž vzory mají míru nula, přičemž $\bigcup_n \bigcup \mathcal{U}_n = X$. Existuje n , že $\mu(f^{-1}(\bigcup \mathcal{U}_n)) > 0$. Položme $\Gamma = \mathcal{U}_n$ a $\nu(A) = \mu(f^{-1}(\bigcup A))$ pro $A \subset \Gamma$.

Příklad 8. Nechť (Ω, Σ) je měřitelný prostor, nechť X je Banachův prostor a nechť (f_n) je posloupnost silně Σ -měřitelných funkcí $f_n : \Omega \rightarrow X$ taková, že pro každé $\omega \in \Omega$ posloupnost $(f_n(\omega))$ slabě konverguje k nějakému $f(\omega)$. Ukažte, že f je silně Σ -měřitelná.

Návod: Ukažte, že f je slabě Σ -měřitelná a má separabilní obor hodnot (s využitím Mazurovy věty). Pak použijte Pettisovu větu.

Příklad 9. Nechť (Ω, Σ, μ) je prostor s úplnou mírou, nechť X je Banachův prostor a nechť (f_n) je posloupnost silně μ -měřitelných funkcí $f_n : \Omega \rightarrow X$, že pro skoro všechna $\omega \in \Omega$ posloupnost $(f_n(\omega))$ slabě konverguje k nějakému $f(\omega)$. Ukažte, že f je silně μ -měřitelná.

Návod: Ukažte, že f je slabě μ -měřitelná a je esenciálně separabilně hodnotová (s využitím Mazurovy věty). Pak použijte Pettisovu větu.

Příklad 10. Necht (Ω, Σ, μ) je interval $(0, \infty)$ s Lebesgueovou mírou, $X = L^p((0, \infty))$, kde $p \in [1, \infty)$ a $\psi : (0, \infty) \rightarrow \mathbb{F}$ je funkce.

- (1) Ukažte, že funkce $\phi : t \mapsto \psi(t) \cdot \chi_{(0,t)}$ je μ -měřitelná, právě když ψ je lebesgueovsky měřitelná.
- (2) Ukažte, že funkce $\phi : t \mapsto \psi \cdot \chi_{(0,t)}$ (tj. $t \mapsto (u \mapsto \psi(u)\chi_{(0,t)}(u))$) je μ -měřitelná, právě když $\psi|_{(0,T)} \in L^p((0, T))$ pro každé $T \in (0, \infty)$.
- (3) Předpokládejme, že ψ má hodnoty v $(0, \infty)$. Ukažte, že funkce $\phi : t \mapsto \chi_{(0,\psi(t))}$ je μ -měřitelná, právě když ψ je lebesgueovsky měřitelná.

Návod: (1) $\Rightarrow$: $\phi(t) \in X$ pro každé t . K důkazu měřitelnosti ψ uvažte funkcionály reprezentované $\chi_{(0,T)}$, $T \in (0, \infty)$. $\Leftarrow$: Dokažte slabou měřitelnost. (2) $\Rightarrow$: Podmínka je nutná, aby $\phi(t) \in X$ pro každé t . $\Leftarrow$: Dokažte slabou měřitelnost. (3) $\Rightarrow$: $\phi(t) \in X$ pro každé t . K důkazu měřitelnosti ψ uvažte funkcionály reprezentované $\chi_{(0,T)}$, $T \in (0, \infty)$. $\Leftarrow$: Stačí dokázat slabou měřitelnost. Snadno lze ověřit, že ϕ je slabě měřitelná pro ψ spojitou. Dále, pokud $\psi_n \rightarrow \psi$ skoro všude na $(0, \infty)$, pak pro příslušné funkce ϕ_n a ϕ máme $\phi_n(t) \rightarrow \phi(t)$ slabě pro skoro všechna t .

Příklad 11. Necht (Ω, Σ, μ) je interval $(0, \infty)$ s Lebesgueovou mírou, $X = L^\infty((0, \infty))$ a $\psi : (0, \infty) \rightarrow \mathbb{F}$ je funkce.

- (1) Ukažte, že funkce $\phi : t \mapsto \psi(t) \cdot \chi_{(0,t)}$ je silně μ -měřitelná, právě když $\psi = 0$ skoro všude.
- (2) Ukažte, že funkce $\phi : t \mapsto \psi \cdot \chi_{(0,t)}$ (tj. $t \mapsto (u \mapsto \psi(u)\chi_{(0,t)}(u))$) je silně μ -měřitelná, právě když $\psi = 0$ skoro všude.
- (3) Předpokládejme, že ψ má hodnoty v $(0, \infty)$. Ukažte, že funkce $\phi : t \mapsto \chi_{(0,\psi(t))}$ je silně μ -měřitelná, právě když ψ je lebesgueovsky měřitelná a existuje spočetná množina $C \subset (0, \infty)$ taková, že $\psi(t) \in C$ pro skoro všechna $t \in (0, \infty)$.

Návod: (1) $\Leftarrow$: Jestliže $\psi = 0$ skoro všude, pak $\phi = 0$ skoro všude. $\Rightarrow$: $\|\phi(t) - \phi(u)\| \geq |\psi(u)|$ pro $t < u$. Jestliže $\psi(t) \neq 0$ na množině kladné míry, pak pro nějaké $n \in \mathbb{N}$ máme $|\psi(t)| > \frac{1}{n}$ na množině kladné míry, tedy ϕ není esenciálně separabilně hodnotová. (2) $\Leftarrow$: Jestliže $\psi = 0$ skoro všude, pak $\phi = 0$ skoro všude. $\Rightarrow$: Nejdříve si všimněme, že ψ musí být lebesgueovsky měřitelná. Dále, $\|\phi(t) - \phi(u)\| = \|\psi|_{(t,u)}\|$ pro $t < u$. Jestliže $\psi \neq 0$ na množině kladné míry, existuje $n \in \mathbb{N}$, že $A = \{t; |\psi(t)| \geq \frac{1}{n}\}$ má kladnou míru. Necht Z je sjednocení všech otevřených intervalů I , pro které $I \cap A$ má nulovou míru. Pak $Z \cap A$ má také nulovou míru. Potom $(0, \infty) \setminus Z$ je uzavřená množina kladné míry. Necht B značí množinu všech jednostranně izolovaných bodů množiny $(0, \infty) \setminus Z$. Pak B je spočetná, tedy $C = (0, \infty) \setminus (Z \cup B)$ má kladnou míru. Navíc, jsou-li $u, t \in C$, $u < t$, pak $(u, t) \cap A$ má kladnou míru. Odtud plyne, že ϕ není esenciálně separabilně hodnotová. (3) $\Leftarrow$: Ukažte, že ϕ je esenciálně separabilně hodnotová a borelovsky μ -měřitelná. $\Rightarrow$: $\phi(t) \in X$ pro každé t . K důkazu měřitelnosti ψ uvažte funkcionály reprezentované $\chi_{(0,T)}$, $T \in (0, \infty)$. Dále, charakteristické funkce tvoří diskrétní množinu v X , tedy pokud ϕ je esenciálně separabilně hodnotová, najdeme příslušnou množinu C .

Příklad 12. Necht' K je kompaktní Hausdorffův prostor a necht' $X = \mathcal{C}(K)$ je prostor spojitých funkcí na K opatřený supremovou normou. Dále, necht' (Ω, Σ) je měřitelný prostor a $f : \Omega \rightarrow X$ je zobrazení.

- (1) Předpokládejme, že f je slabě Σ -měřitelné. Ukažte, že pro každé $k \in K$ zobrazení $\omega \mapsto f(\omega)(k)$ je Σ -měřitelné.
- (2) Předpokládejme navíc, že K je metrizable. Ukažte, že obrácení platí též. Tj. f je slabě měřitelná, pokud zobrazení $\omega \mapsto f(\omega)(k)$ je Σ -měřitelné pro každé $k \in K$.

Návod: (2) Podle Rieszovy věty potřebujeme ukázat, že $\omega \mapsto \int_K f(\omega)(k) d\mu(k)$ je měřitelné pro každou (znaménkovou či komplexní) Radonovu míru na K . Množina všech měr s touto vlastností obsahuje Dirakovy míry (dle předpokladu). Navíc to je lineární podprostor a je uzavřený na slabě* limity posloupností. Dále, absolutně konvexní obal Dirakových měr je slabě* hustý v $B_{\mathcal{C}(K)^*}$ podle věty o bipoláře. Nakonec, protože $\mathcal{C}(K)$ je separabilní, duální jednotková koule je metrizable ve slabě* topologii, tedy každá míra z jednotkové koule je slabou* limitou posloupnosti z absolutně konvexního obalu Dirakových měr.

Příklad 13. Necht' (Ω, Σ, μ) je interval $[0, 1]$ s Lebesgueovou mírou, $X = \mathcal{C}([0, 1])$ a $f : [0, 1]^2 \rightarrow \mathbb{F}$ je funkce. Ukažte, že funkce

$$\Phi : t \mapsto f(t, \cdot)$$

je μ -měřitelná funkce $\Omega \rightarrow X$, právě když

- $u \mapsto f(t, u)$ je spojitá $[0, 1]$ pro každé $t \in [0, 1]$;
- $t \mapsto f(t, u)$ je lebesgueovsky měřitelná pro každé $u \in [0, 1]$.

II. BOCHNERŮV INTEGRÁL

Příklad 14. Necht' (Ω, Σ, μ) je interval $(0, 1)$ s Lebesgueovou mírou a necht' $X = L^p((0, 1))$ kde $p \in (1, \infty)$. Necht' $\psi : (0, 1) \rightarrow \mathbb{F}$ je lebesgueovsky měřitelná funkce. Definujme funkci $\phi : (0, 1) \rightarrow X$ by

$$\phi(t)(u) = \psi(t)\chi_{(0,t)}(u), \quad u \in (0, 1), t \in (0, 1).$$

- (1) Ukažte, že ϕ je bochnerovsky integrovatelná, právě když $\int_0^1 t^{1/p} |\psi(t)| dt < \infty$.
- (2) Spočtete Bochnerův integrál.

Návod: (2) Pro $g \in L^{p^*}(0, 1)$ spočtete $\langle g, (B) \int \psi(t) dt \rangle = (L) \int \langle g, \psi(t) \rangle dt = \int (\int g(s)\psi(t)(s) ds) dt$.

Příklad 15. Necht' (Ω, Σ, μ) je interval $(0, 1)$ s Lebesgueovou mírou a necht' $X = L^p((0, 1))$ kde $p \in (1, \infty)$. Necht' $\psi : (0, 1) \rightarrow \mathbb{F}$ je lebesgueovsky měřitelná funkce taková, že $\psi|_{(0,r)} \in L^p((0, r))$ pro každé $r \in (0, 1)$. Definujme funkci $\phi : (0, 1) \rightarrow X$ by

$$\phi(t)(u) = \psi(u)\chi_{(0,t)}(u), \quad u \in (0, 1), t \in (0, 1).$$

- (1) Ukažte, že ϕ je bochnerovsky integrovatelná, právě když $\int_0^1 \left(\int_0^t |\psi|^p \right)^{1/p} dt < \infty$.
- (2) Spočtete Bochnerův integrál.

Příklad 16. Necht' (Ω, Σ, μ) je interval $(0, 1)$ s Lebesgueovou mírou a necht' $X = L^p((0, 1))$ kde $p \in [1, \infty)$. Necht' $\psi : (0, 1) \rightarrow (0, 1]$ je lebesgueovsky měřitelná funkce. Definujme funkci $\phi : (0, 1) \rightarrow X$ vzorcem

$$\phi(t)(u) = \chi_{(0,\psi(t))}(u), \quad u \in (0, 1), t \in (0, 1).$$

Ukažte, že ϕ je bochnerovsky integrovatelná a spočtete Bochnerův integrál.

Příklad 17. Necht' (Ω, Σ, μ) je interval $(0, \infty)$ s Lebesgueovou mírou a necht' $X = L^p((0, \infty))$, kde $p \in (1, \infty)$. Necht' $\psi : (0, \infty) \rightarrow (0, \infty)$ je lebesgueovsky měřitelná funkce. Definujme funkci $\phi : (0, 1) \rightarrow X$ by

$$\phi(t)(u) = \chi_{(0, \psi(t))}(u), \quad u \in (0, \infty), t \in (0, \infty).$$

- (1) Ukažte, že ϕ je bochnerovsky integrovatelná, právě když $\int_0^\infty |\psi(t)|^{1/p} dt < \infty$.
- (2) Spočtete Bochnerův integrál.

Příklad 18. Necht' (Ω, Σ, μ) je interval $(0, 1)$ s Lebesgueovou mírou a necht' $X = L^1((0, 1))$. Necht' $\psi : (0, 1) \rightarrow \mathbb{F}$ je lebesgueovsky měřitelná funkce. Definujme funkci $\phi : (0, 1) \rightarrow X$ vzorcem

$$\phi(t)(u) = \psi(t)\chi_{(0,t)}(u), \quad u \in (0, 1), t \in (0, 1).$$

- (1) Ukažte, že ϕ je slabě integrovatelná, právě když $\int_0^1 t |\psi(t)| dt < \infty$.
- (2) Ukažte, že ϕ je bochnerovsky integrovatelná, kdykoli je slabě integrovatelná.
- (3) Spočtete Bochnerův integrál.

Příklad 19. Necht' (Ω, Σ, μ) je interval $(0, 1)$ s Lebesgueovou mírou a necht' $X = L^1((0, 1))$. Necht' $\psi : (0, 1) \rightarrow \mathbb{F}$ je lebesgueovsky měřitelná funkce, pro kterou $\psi|_{(0,r)} \in L^1((0, r))$ pro každé $r \in (0, 1)$. Definujme funkci $\phi : (0, 1) \rightarrow X$ vzorcem

$$\phi(t)(u) = \psi(u)\chi_{(0,t)}(u), \quad u \in (0, 1), t \in (0, 1).$$

- (1) Ukažte, že ϕ je slabě integrovatelná, právě když $\int_0^1 (1-u) |\psi(u)| du < \infty$.
- (2) Ukažte, že ϕ je bochnerovsky integrovatelná, kdykoli je slabě integrovatelná.
- (3) Spočtete Bochnerův integrál.

Příklad 20. Necht' (Ω, Σ, μ) je interval $(0, \infty)$ s Lebesgueovou mírou a necht' $X = L^1((0, \infty))$. Necht' $\psi : (0, \infty) \rightarrow (0, \infty)$ je lebesgueovsky měřitelná funkce. Definujme funkci $\phi : (0, \infty) \rightarrow X$ vzorcem

$$\phi(t)(u) = \chi_{(0, \psi(t))}(u), \quad u \in (0, \infty), t \in (0, \infty).$$

- (1) Ukažte, že ϕ je slabě integrovatelná, právě když $\int_0^\infty \mu(\psi^{-1}(u, \infty)) du < \infty$.
- (2) Ukažte, že ϕ je bochnerovsky integrovatelná, právě když $\psi \in L^1((0, \infty))$.
- (3) Ukažte, že v tomto případě je bochnerovská integrovatelnost ekvivalentní slabé integrovatelnosti.
- (4) Spočtete Bochnerův integrál.

Příklad 21. Necht' (Ω, Σ, μ) je interval $(0, 1)$ s Lebesgueovou mírou a necht' $X = L^\infty((0, 1))$. Necht' $\psi : (0, 1) \rightarrow (0, 1)$ je lebesgueovsky měřitelná funkce která je „esenciálně spočetně hodnotová“ (viz podmínku v Příkladu 11(3)). Definujme funkci $\phi : (0, 1) \rightarrow X$ vzorcem

$$\phi(t)(u) = \chi_{(0, \psi(t))}(u), \quad u \in (0, 1), t \in (0, 1).$$

Ukažte, že ϕ je bochnerovsky integrovatelná a spočtete Bochnerův integrál.

Příklad 22. Necht' (Ω, Σ, μ) je interval $(0, \infty)$ s Lebesgueovou mírou a necht' $X = L^\infty((0, \infty))$. Necht' $\psi : (0, \infty) \rightarrow (0, \infty)$ je lebesgueovsky měřitelná funkce která je „esenciálně spočetně hodnotová“ (viz podmínku v Příkladu 11(3)). Definujme funkci $\phi : (0, \infty) \rightarrow X$ vzorcem

$$\phi(t)(u) = \chi_{(0, \psi(t))}(u), \quad u \in (0, \infty), t \in (0, \infty).$$

Characterizujte funkce ψ , pro které je ϕ bochnerovsky integrovatelná a spočtete Bochnerův integrál.

III. LEBESGUE-BOCHNEROVY PROSTORY

Příklad 23. Necht' (Ω, Σ, μ) je prostor s konečnou úplnou mírou, necht' $p \in [1, \infty]$ a necht' $X = c_0$. Každou funkci $\mathbf{f} : \Omega \rightarrow X$ lze kanonicky ztotožnit s posloupností (f_n) skalárních funkcí na Ω .

- (1) Ukažte, že funkce $\mathbf{f} : \Omega \rightarrow X$ je μ -měřitelná, právě když f_n je μ -měřitelná pro každé $n \in \mathbb{N}$.
- (2) Necht' $\mathbf{f} : \Omega \rightarrow X$ je μ -měřitelná. Spočtete $\|\mathbf{f}\|_p$ a pomocí tohoto vzorce popište prostor $L^p(\mu; X)$.
- (3) Ukažte, že $L^\infty(\mu, X)$ je kanonicky izometrický vlastním podprostoru $(\bigoplus_{n \in \mathbb{N}} L^\infty(\mu))_{\ell^\infty}$ a popište tento podprostor.

Návod: (1) Uvažte slabou měřitelnost.

Příklad 24. Necht' (Ω, Σ, μ) je prostor s konečnou úplnou mírou, necht' $p \in [1, \infty]$, $q \in [1, \infty)$ a necht' $X = \ell^q$. Každou funkci $\mathbf{f} : \Omega \rightarrow X$ lze kanonicky ztotožnit s posloupností (f_n) skalárních funkcí na Ω .

- (1) Ukažte, že a funkce $\mathbf{f} : \Omega \rightarrow X$ je μ -měřitelná, právě když f_n je μ -měřitelná pro každé $n \in \mathbb{N}$.
- (2) Necht' $\mathbf{f} : \Omega \rightarrow X$ je μ -měřitelná. Spočtete $\|\mathbf{f}\|_p$ a pomocí tohoto vzorce popište prostor $L^p(\mu; X)$.
- (3) Pokud $p = q$, ukažte, že $L^p(\mu; X)$ je kanonicky izometrický prostoru $(\bigoplus_{n \in \mathbb{N}} L^p(\mu))_{\ell^p}$.

Návod: (1) Uvažte slabou měřitelnost.

Příklad 25. Necht' (Ω, Σ, μ) je prostor s konečnou úplnou mírou, necht' $p \in [1, \infty]$ a necht' $X = \ell^\infty$. Každou funkci $\mathbf{f} : \Omega \rightarrow X$ lze kanonicky ztotožnit s posloupností (f_n) skalárních funkcí na Ω .

- (1) Ukažte, že funkce $\mathbf{f} : \Omega \rightarrow X$ je μ -měřitelná, právě když je esenciálně separabilně hodnotová a f_n je μ -měřitelné pro každé $n \in \mathbb{N}$.
- (2) Necht' $\mathbf{f} : \Omega \rightarrow X$ je μ -měřitelné. Spočtete $\|\mathbf{f}\|_p$ a pomocí tohoto vzorce popište prostor $L^p(\mu; X)$.
- (3) Ukažte, že $L^\infty(\mu, X)$ je kanonicky izometrický vlastním podprostoru $(\bigoplus_{n \in \mathbb{N}} L^\infty(\mu))_{\ell^\infty}$ a popište tento podprostor.

Návod: (1) Nutnost podmínky je zřejmá. K důkazu postačujícího si všimněte, že vzor libovolné otevřené koule v X při $\mathbf{f}$ patří do Σ a s využitím předpokladu, že $\mathbf{f}$ je esenciálně separabilně hodnotová, dokažte borelovskou μ -měřitelnost.

Příklad 26. Necht' μ je sčítací míra na $\mathbb{N}$ a $p \in [1, \infty]$. Ukažte, že prostor $L^p(\mu; X)$ je kanonicky izometrický prostoru $\ell^p(X)$, který je definován jako ℓ^p -suma spočetně mnoha kopií prostoru X , tj.

$$\ell^p(X) = \{(x_n) \in X^{\mathbb{N}}; \sum_{n=1}^{\infty} \|x_n\|^p < \infty\} \text{ pro } p \in [1, \infty),$$

$$\ell^\infty(X) = \{(x_n) \in X^{\mathbb{N}}; \sup_{n \in \mathbb{N}} \|x_n\| < \infty\},$$

kde příslušná norma je definovaná vzorcem

$$\|(x_n)\|_p = \left(\sum_{n=1}^{\infty} \|x_n\|^p \right)^{1/p}, \quad (x_n) \in \ell^p(X), p \in [1, \infty),$$

$$\|(x_n)\|_\infty = \sup_{n \in \mathbb{N}} \|x_n\|, \quad (x_n) \in \ell^\infty(X).$$

Příklad 27. Necht' (Ω, Σ, μ) je prostor s úplnou σ -konečnou mírou, necht' $p \in [1, \infty]$, necht' $p^* \in [1, \infty]$ je sdružený exponent, necht' X je Banachův prostor a necht' X^* je jeho duál.

- (1) Necht' $f \in L^p(\mu; X)$ a $g \in L^{p^*}(\mu; X^*)$. Ukažte, že funkce

$$h(\omega) = g(\omega)(f(\omega)), \quad \omega \in \Omega,$$

je μ -integrovatelná a $\|h\|_1 \leq \|g\|_{p^*} \cdot \|f\|_p$.

- (2) Pro $g \in L^{p^*}(\mu; X^*)$ definujme

$$\Phi_g(f) = \int_{\Omega} g(\omega)(f(\omega)) \, d\mu(\omega), \quad f \in L^p(\mu; X).$$

Ukažte, že Φ_g je spojitý lineární funkcional na $L^p(\mu; X)$ a $\|\Phi_g\| \leq \|g\|_{p^*}$.

- (3) Ukažte, že $\|\Phi_g\| = \|g\|_{p^*}$ a odvod'te, že $\Phi : g \mapsto \Phi_g$ je lineární izometrie $L^{p^*}(\mu; X^*)$ do $L^p(\mu, X)^*$.
- (4) Ukažte, že zobrazení Φ je na $L^p(\mu, X)^*$, pokud $p \in [1, \infty)$ a $X = c_0$ nebo $X = \ell^q$ pro nějaké $q \in (1, \infty)$.
- (5) Ukažte, že zobrazení Φ je na $L^p(\mu, X)^*$, pokud $p \in [1, \infty)$ a (Ω, Σ, μ) je množina $\mathbb{N}$ s počítací mírou.
- (6) Ukažte, že zobrazení Φ není na, pokud (Ω, Σ, μ) je interval $[0, 1]$ s Lebesgueovou mírou a $X = \ell^1$.

Návod: (1) Nejprve je třeba ukázat měřitelnost funkce h . Jestliže g je jednoduchá funkce, je to snadné. K důkazu obecného případu využijte existenci posloupnosti jednoduchých integrovatelných funkcí konvergující skoro všude ke g . Pro odhad využijte Hölderovu nerovnost. (2) plyne z (1). (3) Protože spočetně hodnotové funkce jsou husté in $L^{p^*}(\mu; X^*)$, stačí rovnost dokázat pro spočetně hodnotové g . Jedna nerovnost plyne z (2), stačí dokázat obrácenou nerovnost. Necht' $\varepsilon > 0$. Dle skalárního případu existuje nezáporná měřitelná funkce h splňující $\|h\|_p = 1$ a $\int_{\Omega} h(\omega) \|g(\omega)\| \, d\mu(\omega) > \|g\|_{p^*} - \varepsilon$. Necht' $g = \sum_{j=1}^{\infty} x_j^* \chi_{E_j}$, kde $x_j^* \in X^*$ a $E_j \in \Sigma$ with $0 < \mu(E_j) < \infty$ pro každé $j \in \mathbb{N}$. Zvolme posloupnost dost malých čísel $\delta_j > 0$ a najděme $x_j \in X$ splňující $\|x_j\| = 1$ a $x_j^*(x_j) > \|x_j^*\| - \delta_j$. Necht' $f = \sum_{j=1}^{\infty} h x_j \chi_{E_j}$. Pak $f \in L^p(\mu; X)$, $\|f\|_p = 1$ a $\Phi_g(f) > \|g\|_{p^*} - 2\varepsilon$. (5) Využijte Příklady 23 a 24 a metodu důkazu reprezentace duálů c_0 a ℓ^p . (6) Využijte Příklad 26. (7) S využitím Příkladu 24 a metody důkazu reprezentace duálu k ℓ^1 popište duál k $L^p(\mu; \ell^1)$ a porovnejte ho s prostorem $L^{p^*}(\mu; \ell^\infty)$ popsáním v Příkladu 25.